

I bibliotekslagens § 7 står: Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka. Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna.

Syftet med en biblioteksplan är att få ett politiskt förankrat styrdokument som omfattar en analys av det samlade biblioteksbehovet i Lessebo kommun nu och i framtiden och åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses. Biblioteksplanen skall vara aktuell och därför revideras allteftersom målen nås. En koppling till kommunens ekonomi och det årliga budgetarbetet ska finnas. Denna biblioteksplan omfattar inte de rena skolbibliotek som finns i kommunen. En framtida biblioteksplan bör även innefatta biblioteksbehovet för utbildning, omsorg, vård och näringsliv.

Biblioteken

Biblioteksverksamhetens huvuduppgift är att genom olika media och personlig rådgivning ge kommuninvånare i alla åldrar tillgång till material för såväl information och studier som konstnärlig upplevelse, underhållning och förströelse med böcker, tidningar/tidskrifter och ny teknik. Biblioteken är till för alla och har bra tillgänglighet också för personer med olika funktionshinder.

En grundläggande aspekt är att värna om fri åsiktsbildning och om yttrandefrihet. Därför skall det finnas tillgång till minst en publik dator på varje bibliotek och informationssökning skall liksom boklånen, vara avgiftsfri.

Det finns bibliotek i alla fyra kommundelar, Lessebo, Hovmantorp, Kosta och Skruv. Lessebo är huvudbibliotek där man prövar nya medier, nya metoder och ger administrativ service till övriga bibliotek. Hovmantorp har ett ungefär lika stort upptagningsområde som Lessebo medan Kosta och Skruv är mindre och har bara öppet två dagar per vecka.

Vi samverkar med kommunens skolor, förskolor, BVC, omsorg och äldreboende och genom ett strålände samarbete med landets folk- och universitetsbibliotek kan vi låna in material som en liten kommun som Lessebo inte har i sitt bestånd.

Vi samarbetar med länsbiblioteket som erbjuder kompetensutbildning och som också gör upphandlingar av tex databaser för regionen. I biblioteksdebatten talas det om 24-timmars biblioteket. Det betyder att man hemifrån kan få tillgång till databaser biblioteket abonnerar på, e-böcker kan laddas ner och via bibliotekets webbkatalog kan allmänheten beställa böcker, skicka inköpsförslag och beställa fjärrlån.

Struktur

I den nuvarande strukturen finns bibliotek i de fyra kommundelarna Lessebo, Hovmantorp, Kosta och Skruv. Detta följer riktlinjerna i Kulturpolitisk plan för Lessebo Kommun från 2001. Under rubriken Biblioteksverksamhet står "I vår kommun ska bibliotek finnas i samtliga tätorter." Framtida diskussioner får visa hur man definierar bibliotek - kan en bokbil ersätta nuvarande lokaler i Kosta och Skruv?

Strukturen med 4 bibliotek på 4,55 årsarbetare medför mycket ensamarbete. Enligt senaste statistiken från Svensk biblioteksforening Kulturen i siffror har Lessebo kommun 0,5 bibliotek per 1000 invånare mot 0,3 för Kronobergs län och 0,13 för riket.

Biblioteken skall vara mötesplatser med inbjudande sittplatser och sittgrupper för besökarna, tidningar, tidskrifter och exponerade böcker som inspirerar till läsning. När det händer saker i vår omvärld, lyfter vi fram relevant material. Besökarna ska självklart stå i centrum och personalen få kompetensutbildning för att kunna möta besökarnas krav och önskemål på bästa sätt. Minst en publik dator skall finnas på varje filial.

På Lessebo bibliotek finns en liten konsthall som välkomnar alla från förskola till äldreboende, föreningar och privatpersoner, amatörer som professionella att ställa ut sina alster.

Det ena biblioteket behöver inte vara det andra likt - vi planerar en profilering av filialbiblioteken som överensstämmer med besökarnas önskemål och intresseområden.

Vi har börjat planläggningen av Kosta bibliotek som en modern mötesplats med nya romaner, barnböcker och en speciell satsning på material om glas och design. Dessutom en inriktning på äldre eftersom den gruppen ständigt ökar och har särskilda behov såsom böcker med stor stil och talböcker.

Diskussion om profilering av biblioteken i Hovmantorp och Skruv inleds under våren 2007

Medieförsörjning

En genomgripande gallring har påbörjats för att öka omsättningen av bokbeståndet och göra det mer attraktivt. Målet är nolltillväxt vilket innebär en bok in, en bok ut. Vi kommer att under 2007 i samarbete med region Sydost bygga upp en E-boksamling. Vi vill ha ett intressant och rörligt bokbestånd för barn och vuxna och köper därför mycket på efterfrågan. Vi vill stimulera till läsupplevelse genom boktips och inbjudande skyltning.

Personal

Vi har för närvarande 4,55 tjänster fördelade på sex personer varav tre vill ha höjd tjänstgöringsgrad, samtliga kvinnor. Negativt för arbetsmiljön är allt ensamarbete som är en följd av den låga bemanningen.

Nyrekrutering till följd av pensionsavgångar sker genom att assistenttjänster omvandlas till bibliotekarietjänster.

Kompetensutveckling inom IT behövs.

Service

Vi prioriterar stort öppethållande. Den lilla ökning på 9 timmar/vecka som vi gjorde på Lessebo bibliotek i december 2005 gav genast utslag i utlånsstatistiken. Vid en eventuell personalförstärkning eller omstrukturering får vi möjlighet till ytterligare utökning av öppettiderna.

Besökare i alla åldrar och av alla nationaliteter skall alltid känna sig i centrum och få klara svar på sina frågor. Därför är det oerhört viktigt att kompetensutveckling och det egna lärandet prioriteras.

För personer med utländsk bakgrund skall litteratur inom deras olika språkområden lånas in och synliggöras via bibliotekskatalogen.

Vi behöver utveckla bibliotekets hemsida och webbkatalog.

Barnbiblioteket

Biblioteket skall stimulera och stärka läs- och biblioteksvanor hos barn från de är små. Kommunen är i skriande behov av barnbibliotekarietkompetens och vid nästa pensionsavgång kommer en sådan att anställas. Även om barnbibliotekarie saknas har vi god kontakt med förskola/skola som lånar böcker och får boklådor till klassrummen. De deltar också i den årliga Bokjuryn som är ett nationellt projekt.

En utbildad barnbibliotekarie skulle kunna fungera som kontaktperson och samordnare av flera lässtimulerande initiativ och kunna bli ett större stöd för pedagoger liksom för bibliotekspersonalen. Dessutom kommer barnbibliotekarien att arbeta aktivt med barnen för att stimulera lästräningen på ett lustfyllt sätt.

Kultur på biblioteket

Biblioteket bör vara en tillgänglig mötesplats för kommunens kulturliv. Vår målsättning är att tillsammans med studieförbund och föreningar arrangera återkommande kulturevenemang. Vi har i nuläget kontakt med Föreningen Norden som arrangerar program på biblioteket, men det finns säkert fler både för barn och vuxna som kan se biblioteket som sin arena.

Övergripande mål för verksamheten

I Unescos folkbiblioteksmanifest 1994 står bland annat:

"Frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därmed spela en aktiv roll i samhällsutvecklingen. Medborgarnas egna deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av en fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information.

Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett

självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.”.

Folkbiblioteket är till för alla, oberoende av ålder, ras, kön, religion, nationalitet, språk eller samhällsklass. Bibliotekets samlingar och utbud av tjänster skall inte vara föremål för någon form av ideologisk, politisk eller religiös censur och inte heller för kommersiella påtryckningar.

Bibliotekets roll för demokratin

Mål

Biblioteket skall värna om yttrandefriheten och ge kommuninvånarna tillgång till kunskap om världen vi lever i.

Biblioteket skall vara neutralt i moraliska, politiska och religiösa frågor.

Informationstjänster och medier skall vara tillgängliga för allmänheten både via Internet och på biblioteken. Bibliotekets regler för användande av internet skall följas.

För personer med ickesvensk bakgrund skall det finnas tillgång till böcker på deras språk.

Biblioteket skall erbjuda särskilda medier för läshandikappade.

Genomförande

Bibliotekets öppethållande prioriteras.

Lokalerna skall vara handikappanpassade så att de är tillgängliga för alla besökare.

Det skall finnas minst en publik dator på varje bibliotek där allmänheten avgiftsfritt kan söka information.

Bibliotekets hemsida och webbkatalog utvecklas.

Böcker på andra språk än svenska lånar vi in från länet och Internationella biblioteket i Stockholm. Dessa böcker skall synliggöras via bibliotekskatalogen.

För läshandikappade lånar vi in talböcker och storstilsböcker från Kalmar och kommer också att ladda ner böcker på CD-rom från Tal-och punktskriftsbiblioteket i Stockholm.

Framtida behov

Det blir fler äldre i kommunen och man kan förvänta sig ett ökat behov av boken kommer verksamhet.

Bibliotekets roll för barn och unga

Mål

Biblioteket skall stimulera och stärka läs- och biblioteksvanor hos barn från tidig ålder.

Genomförande

Biblioteket skall ha ett aktivt samarbete med förskola, skola och BVC som ger barnen ett rikt och varierat litteraturutbud, utvecklar biblioteksvana och förmåga till kunskapssökning. En gåvobok ges till alla fyraåringar och alla sexåringar.

Barn och unga skall, genom förskola och skola, besöka något av kommunens bibliotek minst en gång per läsår.

Elevens lärande skall stärkas genom samarbete mellan bibliotek och skola.

Framtida behov

Kommunen har i dagsläget ingen barnbibliotekarie. För att uppnå ovanstående mål skall en barnbibliotekarie anställas vid nästa pensionsavgång.

Bibliotekets roll för besökarna och det livslånga lärandet

Mål

Biblioteket skall stödja den enskildes behov av biblioteksservice för distansstudier och eget lärande samt tillgodose kommuninvånarnas behov av litteratur för fritidssysselsättning och förströelse.

Bibliotekspersonalen skall ge besökarna snabb och effektiv service.

Bibliotekspersonalen skall ha adekvat utbildning och kompetens för sitt område.

Genomförande

Biblioteken skall prioritera öppethållande.

Med ett varierat medieutbud, elektroniska informationstjänster och kompetent bibliotekspersonal skall information och kunskaper förmedlas till den enskilde.

Biblioteket ska samverka med lokala lärcenter.

Biblioteket skall samverka med regionala och nationella bibliotek för att tillhandahålla medier för den enskildes behov.

All personal skall kontinuerligt genomgå fortbildning.

Planeringssamtal mellan personal och ledning skall klargöra vilken kompetensutveckling som krävs.